

Warszawa, 11.05.2022

KOMUNIKAT NARODOWEJ AGENCJI PROGRAMU ERASMUS+ I EUROPEJSKIEGO KORPUSU SOLIDARNOŚCI

Temat: Wytyczne dotyczące uczestnictwa rosyjskich organizacji i osób prywatnych w programie Erasmus+ i Europejskim Korpusie Solidarności

1. KONTEKST POLITYCZNY I PODSTAWA PRAWNA

W związku z agresją militarną Rosji na Ukrainę Rada Unii Europejskiej przyjęła 8 kwietnia 2022 roku [Rozporządzenie Rady \(UE\) 2022/5761¹](#), stanowiące [piąty pakiet środków ograniczających wobec Rosji](#). Środki te obejmują:

1. Dodanie kolejnych rosyjskich podmiotów i osób do listy sankcji.
2. Wprowadzenie szczegółowego przepisu stanowiącego, że *„Zakazuje się udzielania bezpośredniego lub pośredniego wsparcia, w tym udzielania finansowania i pomocy finansowej lub przyznawania jakichkolwiek innych korzyści w ramach programu Unii, Euratomu lub krajowego programu państwa członkowskiego oraz umów w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, na rzecz jakichkolwiek osób prawnych, podmiotów² lub organów z siedzibą w Rosji, które w ponad 50% są własnością publiczną lub są pod kontrolą publiczną”*.
3. Istnieje kilka wyjątków od tego zakazu, w tym w przypadku *„mobilności osób” oraz „kontaktów międzyludzkich”*.

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/576 z dnia 8 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 833/2014 dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie.

² Zgodnie z definicją podaną w Przewodniku po programie Erasmus+ na rok 2022 (str. 444): podmiot prawny to „Osoba fizyczna lub osoba prawna utworzona i uznana za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która ma osobowość prawną i która – działając we własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, lub podmiot niemający osobowości prawnej, o którym mowa w art. 197 ust. 2 lit. c) rozporządzenia finansowego”.

Niniejszy komunikat ma na celu udzielenie wskazówek, jakiego rodzaju działania z udziałem obywateli i podmiotów rosyjskich, prowadzone w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, mogą być nadal kontynuowane, a jakie powinny zostać zakończone.

2. DZIAŁANIA, KTÓRE MOGĄ BYĆ KONTYNUOWANE W RAMACH OBU PROGRAMÓW

Następujące działania, wspierane w ramach obu programów, mogą być kontynuowane^{3 4}:

- Trwające działania w ramach **Akcji Kluczowej 1 programu Erasmus+: projekty typu *International Credit Mobility*** z rosyjskimi uczestnikami indywidualnymi mogą być kontynuowane. Narodowa Agencja może przystąpić do wyboru nowych projektów w ramach naboru na 2022 r. na podstawie odstępstwa dopuszczającego **indywidualnych uczestników mobilności** z bezpośrednią korzyścią dla osób z Rosji (studentów i pracowników). Jeśli to możliwe, Narodowa Agencja zachęca instytucje szkolnictwa wyższego, aby nie przekazywały rosyjskim organizacjom wysyłającym/przyjmującym środków w ramach wsparcia organizacyjnego na mobilność do i z Rosji.
- **Międzynarodowa mobilność studentów i pracowników szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach uczestniczących w programie Erasmus+** (z możliwością oferowania mobilności **do** Rosji).
- **Projekty mobilności młodzieży w ramach programu Erasmus+ oraz Projekty Wolontariatu w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności.**

³ O ile zaangażowane osoby i podmioty nie są wymienione w skonsolidowanym wykazie sankcji:

- [PDF](#) – v.1.0
- [CSV](#) – v.1.0
- [CSV](#) – v.1.1
- [XML \(na podstawie XSD\)](#) – v.1.1
- [XML \(na podstawie XSD\)](#) – v.1.0

⁴ O ile przepisy krajowe nadal zezwalają na przemieszczanie się osób z i do Rosji.

Przegląd działań, które mogą być kontynuowane:

1. Trwające projekty – Erasmus+ 2014-2020 oraz Erasmus+ 2021	
<p>Mobilność Erasmus+</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>International Credit Mobility</i> • Międzynarodowa mobilność studentów i pracowników szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach uczestniczących w programie Erasmus+ (mobilność wyjazdowa)	<p>W celu podtrzymania mobilności osób, trwające projekty <i>International Credit Mobility</i> mogą być kontynuowane zarówno w przypadku mobilności przyjazdowej, jak i wyjazdowej.</p> <p>Międzynarodowa mobilność studentów i pracowników szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach uczestniczących w programie Erasmus+ do Rosji (mobilność wyjazdowa) w ramach naboru na rok 2021 może być kontynuowana.</p> <p>Należy kontynuować zgłaszanie przez beneficjentów każdego przypadku do Narodowej Agencji w celu ustalenia prawidłowości zastosowanego rozwiązania w odniesieniu do nałożonych sankcji.</p>
<p>Działania w sektorze młodzieży w ramach akcji KA-1 programu Erasmus+:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mobilność osób młodych „Wymiany młodzieży” • Projekty mobilności osób pracujących z młodzieżą • Działania partycypacyjne młodzieży	<p>W celu utrzymania kontaktów w ramach mobilności osób, działania Erasmus+ w sektorze młodzieży z udziałem Rosji mogą być kontynuowane.</p> <p>Należy kontynuować zgłaszanie przez beneficjentów każdego przypadku do Narodowej Agencji w celu ustalenia prawidłowości zastosowanego rozwiązania w odniesieniu do nałożonych sankcji.</p>

<p>Wolontariat w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekty wolontariatu	<p>W celu utrzymania kontaktów międzyludzkich, działania Europejskiego Korpusu Solidarności z udziałem osób z Rosji mogą być kontynuowane.</p> <p>Należy kontynuować zgłaszanie przez beneficjentów każdego przypadku do Narodowej Agencji w celu ustalenia prawidłowości zastosowanego rozwiązania w odniesieniu do nałożonych sankcji.</p>
<p>2. Projekty Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności złożone w ramach konkursu 2022 z trwającym lub nadchodzącym naborem</p>	
<p>Mobilność Erasmus+</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>International credit mobility</i> – ICM KA 171 <p>Mobilność międzynarodowa KA 121 oraz KA 131</p>	<p>W celu podtrzymania mobilności osób, proces selekcji i zawierania umów dotyczących nowych projektów <i>International Credit Mobility</i> z udziałem Rosji może być kontynuowany zarówno w przypadku mobilności przyjazdowej, jak i wyjazdowej.</p> <p>Międzynarodowa mobilność studentów i pracowników szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach uczestniczących w programie Erasmus+ do Rosji (mobilność wyjazdowa) w ramach naboru na rok 2022 może być kontynuowana.</p> <p>Należy kontynuować zgłaszanie przez beneficjentów każdego przypadku do Narodowej Agencji w celu ustalenia prawidłowości zastosowanego rozwiązania w odniesieniu do nałożonych sankcji.</p>

<p>Działania w sektorze młodzieży w ramach akcji KA-1 programu Erasmus+:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mobilność osób młodych „Wymiany młodzieży” • Projekty mobilności osób pracujących z młodzieżą • Działania partycypacyjne młodzieży	<p>W celu utrzymania kontaktów międzyludzkich, procesy selekcji i zawierania umów dotyczących nowych projektów w sektorze młodzieży programu Erasmus+ z udziałem Rosji mogą być kontynuowane.</p> <p>Należy kontynuować zgłaszanie przez beneficjentów każdego przypadku do Narodowej Agencji w celu ustalenia prawidłowości zastosowanego rozwiązania w odniesieniu do nałożonych sankcji.</p>
<p>Działania wolontariatu w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekty wolontariatu	<p>W celu utrzymania kontaktów międzyludzkich, procesy selekcji i zawierania umów dotyczących nowych projektów wolontariatu w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności z udziałem osób z Rosji mogą być kontynuowane.</p> <p>Należy kontynuować zgłaszanie przez beneficjentów każdego przypadku do Narodowej Agencji w celu ustalenia prawidłowości zastosowanego rozwiązania w odniesieniu do nałożonych sankcji.</p>

3. PARTNERSTWA STRATEGICZNE / PARTNERSTWA NA RZECZ WSPÓŁPRACY

Partnerstwa strategiczne i partnerstwa na rzecz współpracy to jedyne działania w ramach zarządzania pośredniego, które nie byłyby objęte odstępstwem dotyczącym „mobilności osób” lub „kontaktów międzyludzkich” i w których udział podmiotu rosyjskiego jako organizacji partnerskiej byłby możliwy. W takich przypadkach udział rosyjskich podmiotów publicznych (50% własności publicznej) lub podmiotów znajdujących się pod kontrolą publiczną w realizowanych projektach musi być zakończony. Podmioty te nie kwalifikują się do udziału w trwających naborach. Aby uniknąć stosowania podejścia indywidualnego, uznaje się **wszystkie instytucje prowadzące działalność edukacyjną z siedzibą w Rosji za kontrolowane przez państwo rosyjskie**. Nowy art. 2 ust. 35, wprowadzony przez rosyjską ustawę federalną № 1057895-7 zmieniającą ustawę federalną „o edukacji w Federacji Rosyjskiej”, wprowadził definicję „działań edukacyjnych” jako „działań prowadzonych poza ramami programów edukacyjnych, mających na celu rozpowszechnianie wiedzy, umiejętności, wartości, doświadczenia i kompetencji dla celów intelektualnego, duchowego i moralnego, twórczego, fizycznego i (lub) zawodowego rozwoju osoby, zaspokajania jej potrzeb edukacyjnych i zainteresowań, a także wpływających na relacje regulowane przez niniejszą ustawę federalną i inne akty ustawodawcze Federacji Rosyjskiej”.

W tym kontekście stosowane podejście horyzontalne dotyczy wszystkich instytucji mających siedzibę w Rosji, które prowadzą działalność obejmującą działania edukacyjne, w tym działania z zakresu edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej, w obszarze edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu.

W przypadku bieżących projektów realizowanych z udziałem rosyjskiego podmiotu publicznego lub podmiotu znajdującego się pod kontrolą publiczną (w tym wszystkich rosyjskich „instytucji edukacyjnych” zgodnie z definicją podaną powyżej), Narodowa Agencja zwraca się do koordynatorów o usunięcie (poprzez złożenie wniosku o zmianę w umowie o udzielenie dotacji) danego podmiotu rosyjskiego i poinformowanie, że wszelkie koszty poniesione przez niego po 8 kwietnia 2022 r. zostaną uznane za niekwalifikowalne. Udział może być kontynuowany, jeśli beneficjent lub koordynator (jeśli jest to dotacja obejmująca wielu beneficjentów) może wykazać podczas procedury kontrydiktoryjności, że dana rosyjska organizacja uczestnicząca nie jest w ponad 50% własnością publiczną lub nie jest kontrolowana przez państwo.

Udział podmiotu rosyjskiego, który nie jest własnością publiczną ani nie znajduje się pod kontrolą publiczną, ani nie prowadzi działalności edukacyjnej (zgodnie z powyższą definicją), może być kontynuowany.

W przypadku trwających naborów wniosków (w ramach których umowy o udzielenie dotacji jeszcze nie zostały podpisane) z udziałem rosyjskiego podmiotu publicznego lub podmiotu pod kontrolą publiczną (w tym wszystkich rosyjskich „instytucji edukacyjnych” zgodnie z definicją podaną powyżej), podmioty te są wyłączone z trwających procedur wyboru projektów ze względu na zmianę ich sytuacji prawnej po wejściu w życie rozporządzenia o sankcjach. Jeżeli takie wykluczenie miałyby wpływ na kryteria kwalifikowalności, przed wykluczeniem Komitet Ewaluacyjny może zaproponować wnioskodawcy ponowną ocenę zasadności projektu i kryteriów kwalifikowalności lub zastąpienie podmiotu rosyjskiego w celu spełnienia kryteriów kwalifikowalności. W takim przypadku, jeżeli wnioskodawca nie chce lub nie może zastąpić partnera rosyjskiego, Komitet Ewaluacyjny uzna wniosek za niekwalifikowalny⁵.

Udział podmiotu rosyjskiego, który nie jest własnością publiczną ani nie znajduje się pod kontrolą publiczną, ani nie prowadzi działalności edukacyjnej (zgodnie z powyższą definicją), może być kontynuowany.

4. ZASTRZEŻENIE DOTYCZĄCE MOBILNOŚCI STUDENTÓW I PRACOWNIKÓW DO ROSJI

Podczas gdy możliwość wyjazdu do Rosji pozostaje otwarta zarówno w ramach projektów *International Credit Mobility*, jak również mobilności międzynarodowej studentów i pracowników szkolnictwa wyższego oraz kształcenia i szkolenia zawodowego w krajach uczestniczących w programie Erasmus+, instytucje wysyłające muszą zachować szczególną ostrożność, jeśli chodzi o mobilność do Rosji, traktując priorytetowo bezpieczeństwo uczestników i w pełni uwzględniając krajowe wytyczne dotyczące podróży.

5. ELASTYCZNOŚĆ BUDŻETU W RAMACH PROJEKTÓW INTERNATIONAL CREDIT MOBILITY (KA107 ORAZ KA171):

Ponieważ spodziewamy się ograniczonej liczby mobilności do Rosji, dopuszcza się następującą elastyczność w odniesieniu do budżetu⁶ (zgodnie z notą E+/NA/DIR/2022/023):

⁵ Na podstawie oceny, w projektach Akcji Kluczowej 2 ten scenariusz nie ma zastosowania ze względu na fakt, że w przypadku projektów partnerstw współpracy przewiduje się, że: „Organizacje z państw trzecich niestowarzyszonych z Programem mogą jednak uczestniczyć w charakterze partnerów (a nie wnioskodawców), jeżeli ich uczestnictwo wnosi istotną wartość dodaną do projektu i dopóki spełniony jest minimalny wymóg dotyczący uczestnictwa co najmniej trzech organizacji z trzech różnych państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z Programem”.

⁶ Warunki szczegółowe są opisane we wzorze aneksu do umowy o udzielenie dotacji.

- **Budżet na projekty bieżące** (tj. nadal otwarte projekty finansowane z budżetu na lata 2019 i 2020) dla **instytucji szkolnictwa wyższego, których projekty obejmują zarówno Rosję, jak i Ukrainę:**

Możliwe będzie wykorzystanie nieprzydzielonych środków z budżetu na mobilność na wyjazdy do i z Rosji w celu sfinansowania, w stosownych przypadkach, mobilności z Ukrainy.

6. ELASTYCZNOŚĆ BUDŻETU W RAMACH PROJEKTÓW INTERNATIONAL CREDIT MOBILITY (KA107 ORAZ KA171):

Ponieważ spodziewamy się ograniczonej liczby mobilności do Rosji, dopuszcza się następującą elastyczność w odniesieniu do budżetu⁶ (zgodnie z notą E+/NA/DIR/2022/023):

- **Budżet na projekty bieżące** (tj. nadal otwarte projekty finansowane z budżetu na lata 2019 i 2020) dla **instytucji szkolnictwa wyższego, których projekty obejmują zarówno Rosję, jak i Ukrainę:**

Możliwe będzie wykorzystanie nieprzydzielonych środków z budżetu na mobilność na wyjazdy do i z Rosji w celu sfinansowania, w stosownych przypadkach, mobilności z Ukrainy.

- **Budżet na projekty objęte naborem w 2022 r. (trwający nabór):**

Możliwe będzie dla instytucji szkolnictwa wyższego, które otrzymują fundusze zarówno na rzecz Rosji, jak i Ukrainy, przenoszenie funduszy, w dowolnym momencie realizacji projektu i bez konieczności wprowadzania poprawek, z projektów realizowanych z Rosją na projekty realizowane z Ukrainą, z zamiarem zwiększenia mobilności osób przyjeżdżających z Ukrainy.

Przygotowano na podstawie noty Komisji Europejskiej E+/NA/DIR/2022/028.